

Posudek vedoucího diplomové práce

Bc. Jan Lukáč: Trestní nalézací komise v Zábřehu v letech 1945–1948

Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta, Historický ústav, 146 s. rkp.
včetně příloh

Oponent: PhDr. Tomáš Hradecký, Ph.D.

Bc. Jan Lukáč si za téma diplomové práce zvolil tematiku trestní nalézací komise v Zábřehu v letech 1945–1948. Tato volba byla velmi vhodná vzhledem k tomu, že současná česká historiografie se tématům vztahujícím se k retribučnímu soudnictví věnuje a práce Jana Lukáče dále rozšiřuje znalost TNK v dalším regionu.

Struktura diplomové práce je logicky vystavěna. Nejprve v úvodu autor přibližuje situaci dochovanosti archivních materiálů a uvádí čtenáře do problematiky. V první kapitole se diplomant věnuje obecně retribučnímu soudnictví, objasňuje vývoj dekretů prezidenta republiky se zaměřením na dekrety 16/1945 Sb., 17/1945 Sb. a dekret 138/1945 Sb. Vhodně je zařazena kapitola o vzniku a vývoji politického okresu Zábřeh. Cenné jsou údaje především o národnostním složení soudních okresů, vzhledem k činnosti trestní nalézací komise, která měla působnost vůči občanům české či slovenské národnosti. Kladně hodnotím charakteristiku válečného období okresu Zábřeh, které naprosto výrazně promluvilo do života obyvatel města a okresu.

Hlavní část diplomové práce je pochopitelně věnována vlastní činnosti trestní nalézací komise v Zábřehu. Diplomant po provedení velmi pečlivé heuristiky v relevantních archivních fondech Státního okresního archivu v Šumperku přistoupil k charakteristice činnosti trestní nalézací komise, která v Zábřehu projednávala celkem 297 případů. Jan Lukáč charakterizoval vznik, složení a strukturu trestní nalézací komise, její proměnu v závislosti na době existence komise a též v závislosti na politické situaci a tlaku, kterému byli někteří členové komise vystaveni.

Trestní nalézací komise v Zábřehu vznikla v samém závěru roku 1945 a svoji činnost vykonávala do konce dubna 1947. Jan Lukáč se ve své práci detailně věnuje činnosti trestní nalézací komise.

Ve stěžejní části diplomové práce se autor věnuje charakteristice jednotlivých případů projednávaných komisí. Diplomant přistoupil k charakteristice jednotlivých trestů, kde velmi podrobně popisuje dle různých kritérií (např. místo bydliště odsouzeného, druhy trestů, procentuální zastoupení jednotlivých druhů trestů) činnost trestní nalézací komise v Zábřehu.

Jako cenné se jeví charakteristika důvodů obvinění a toto je ilustrováno na jednotlivých případech řešených trestní nalézací komisí.

Autor neopomenul období revize případů, která však v Zábřehu nebyla nikterak masivně řešena.

V závěru autor stručně, avšak výstižně práci shrnuje.

Práce Jana Lukáče je velmi cenná z hlediska pečlivé heuristiky, která vyústila ne pouze v samotný popis činnosti trestní nalézací komise, ale tato činnost je statisticky zpracována v grafech a tabulkách. Též přílohy, především, jednotlivé případy projednávané před trestní nalézací komisí, umožňují se tématikou dále zabývat.

Autor se nevyhnul některým, poněkud nešikovně formulovaným vyjádřením, která se v práci vyskytují.

Domnívám se, že by bylo velmi vhodné, kdyby autor některé části práce, především o vlastní činnosti trestní nalézací komise v Zábřehu a pasáže, ve kterých charakterizuje strukturu odsouzených, upravil a publikoval v odborném recenzovaném periodiku. Tato studie, vzhledem ke stavu a šíři bádání o tématu, je velmi aktuální. Studie by přinesla zajímavé poznatky k regionální historii Zábřežska.

Předkládanou diplomovou práci Jana Lukáče plně doporučuji k obhajobě a hodnotím známkou

PhDr. Jiří Štěpán, Ph.D.
Historický ústav FF UHK

V Hradci Králové 21. 1. 2015